

รายงานผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพสังคม ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วน ตำบลบางกะจะ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

สุทธนู ศรีไสย์*, Ph.D.

สุพจน์ บุญวิเศษ**, ร.ด.

การศึกษาสภาพสังคมในเขตพื้นที่
องค์การบริหารส่วนตำบลบางกะจะ จังหวัด
จันทบุรี ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ๔
ประการคือ ๑) เพื่อศึกษาข้อเท็จจริงและปัญหา
ต่าง ๆ รวมทั้งทัศนคติของกลุ่มประชาชนที่
อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล
บางกะจะ ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านภูมิศาสตร์และ
ระบบนิเวศ ประชากรและครอบครัว การเมือง
การปกครอง การศึกษา เศรษฐกิจ ศาสนา
และประเพณี อนามัยและสาธารณสุข ศิลปะ
และนันทนาการ และภาษาและการสื่อสาร
๒) เพื่อศึกษาความเป็นอยู่โดยทั่วไปในภาพ
รวมของชาวบางกะจะ ๓) เพื่อเปรียบเทียบ
ความพึงพอใจระหว่างกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ต่อ

ความพึงพอใจในสภาพความเป็นอยู่ในหมู่บ้าน
ของตนเอง และ ๔) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์
เชิงเหตุผลระหว่างตัวแปรคัดสรร (Selected
Variables) ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้
มาจากแบบสำรวจเชิงสัมภาษณ์จากการสุ่ม
กลุ่มตัวอย่างประชากรชาวบางกะจะจำนวน
๒๕๔ หลังคาเรือน (ชุด) หลังจากการตรวจ
สอบข้อมูลจากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี
ข้อมูลที่สมบูรณ์ถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์
ได้ทั้งสิ้นจำนวน ๒๖๔ หลังคาเรือน (ชุด) คิด
เป็นร้อยละ ๕๓.๒๐ ของแบบสำรวจเชิงสัมภาษณ์
ทั้งหมดที่ได้จากการสุ่ม ตามตารางของเครจซี่
และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970)
ประชากรทั้งหมด ๑,๒๔๕ หลังคาเรือน ต้อง

* รองศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ส่วนจำนวน ๒๕๔ หลังคาเรือน (ชุด)

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น ๒ ตอน คือ ตอนแรกเป็นการวิเคราะห์สภาพสังคมในภาพรวมของชุมชนชาวบางกะจะ (Univariate Analysis) สถิติที่ใช้คือ จำนวน (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าสูงสุดและต่ำสุด (Maximum and Minimum) ส่วนตอนที่สองเป็นการวิเคราะห์เชิงซับซ้อนเพื่อให้เห็นภาพความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคัดสรร (Selected Variables) ที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา (Multivariate Analysis) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Correlation) และการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

๑. ด้านสภาพภูมิศาสตร์และระบบนิเวศ

สภาพภูมิศาสตร์และระบบนิเวศของชาวบ้านในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกะจะ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี เป็นดังนี้

๑. ตำบลบางกะจะ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของอำเภอเมืองจันทบุรี โดยทิศเหนือจรดตำบลท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี ทิศใต้จรดปากน้ำบางกะจะ ทิศตะวันออกจรดตำบลเกาะขวาง อำเภอเมืองจันทบุรี ทิศตะวันตกจรดตำบลสี่พญาและตำบลพลอยแหวน อำเภอท่าใหม่ มีระยะห่างจากอำเภอเมืองจันทบุรี

ประมาณ ๕ กิโลเมตร โดยทางหลวงจังหวัด หมายเลข ๓๑๔๖ ถนนท่าแฉลบ

๒. ตำบลบางกะจะมีเนื้อที่โดยประมาณ ๑๓,๗๕๐ ไร่ หรือ ๒๑.๕๕ ตารางกิโลเมตร

๓. สภาพพื้นที่โดยทั่วไปของตำบลบางกะจะเป็นพื้นที่ราบสูง หรือดอนสันทราย สลับบริเวณที่ราบน้ำท่วมถึง น้ำขังในฤดูฝน และน้ำเค็มท่วมถึงในบางพื้นที่ ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่เหมาะแก่การทำสวนผลไม้และนาถั่ว โดยมีแหล่งน้ำธรรมชาติ คือ

๓.๑ คลองท่ากรวด

๓.๒ คลองมอญ

๓.๓ คลองบางกะจะ

๓.๔ คลองชายเคือง

๔. สภาพภูมิอากาศของตำบลบางกะจะประกอบไปด้วย

๔.๑ ฤดูร้อน ช่วงเดือนมีนาคม-เดือนพฤษภาคม อุณหภูมิสูงสุดอยู่ในช่วง ๓๕ องศา

๔.๒ ฤดูฝน ช่วงเดือนพฤษภาคม-เดือนสิงหาคม อุณหภูมิสูงสุดอยู่ในช่วง ๒๗ องศา

๔.๓ ฤดูหนาว ช่วงเดือนกันยายน-เดือนกุมภาพันธ์ อุณหภูมิสูงสุดอยู่ในช่วง ๒๒ องศา

๕. ในฤดูแล้งชาวบ้านประมาณร้อยละ ๔๐ มีปัญหาในเรื่องการขาดแคลนน้ำกินน้ำใช้ ซึ่งการขาดแคลนดังกล่าว ชาวบ้านประมาณร้อยละ ๖๘ ได้ใช้วิธีการช่วยเหลือตนเอง

ส่วนอีกประมาณร้อยละ ๑๗ ได้มีการร้องเรียนให้รัฐช่วยเหลือ

๖. ในการเก็บน้ำไว้กินไว้ใช้ ชาวบ้านประมาณร้อยละ ๗๕ จะเก็บไว้ในโอ่งน้ำหรือแท็งก์น้ำ ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๔๐ เก็บไว้ได้ต่ำกว่า ๑ เดือน มีเพียงประมาณร้อยละ ๒๔ สามารถเก็บน้ำไว้ได้มากกว่า ๔ เดือนขึ้นไป

๗. ลักษณะที่เพาะปลูกหรือสวนของชาวบ้านส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๔๑ เป็นที่ราบ (ส่วนอีกประมาณร้อยละ ๒๖ เป็นที่ลุ่มหรือที่ดอน) ที่มีดินดีเหมาะแก่การเพาะปลูกมากที่สุดถึงร้อยละ ๖๖ มีเพียงประมาณร้อยละ ๑๓ เท่านั้นที่เป็นดินไม่ดีหรือไม่เหมาะทำการเพาะปลูก

๘. ที่เพาะปลูกหรือสวนของชาวบ้านส่วนใหญ่จะอยู่ห่างจากบ้านออกไปโดยเฉลี่ยประมาณ ๕๐๐ เมตร และจะใช้เวลาในการเดินทาง (โดยเท้า) ประมาณ ๑๕ นาที

๙. ในแต่ละครอบครัวของชาวบ้านจะมีเนื้อที่สวนหรือที่เพาะปลูกโดยเฉลี่ย ๕ ไร่ต่อครอบครัว และในรอบปีที่ผ่านมาได้ผลผลิตจากการประกอบอาชีพทำสวน เช่น สวนทุเรียนเงาะ และสละ เฉลี่ย ๑,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่

๑๐. การเพาะปลูกหรือทำสวนของชาวบ้านในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางกะจะ ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๕๑ อาศัยแหล่งน้ำจากน้ำฝนที่ได้มีการกักเก็บไว้ และอีกประมาณร้อยละ ๑๘ อาศัยแหล่งน้ำจากคลอง

หรือน้ำบ่อที่ตนเองได้ขุดขึ้นภายในบริเวณพื้นที่ของตนเอง

๑๑. ชาวบ้านที่อาศัยในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางกะจะ ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๗๑ มีการประกอบอาชีพรองอื่น ๆ อีก ที่นอกเหนือไปจากอาชีพหลักอาชีพรองเหล่านี้ได้แก่ อาชีพรับจ้าง ค้าขาย และเจียรไนพลอย เป็นต้น

๑๒. ชาวบ้านส่วนมากประมาณร้อยละ ๖๕ ให้ความเห็นว่าสภาพของดินและแหล่งน้ำในเขตพื้นที่ที่ตนเองอาศัยอยู่ยังไม่ถูกทำให้เปลี่ยนแปลง มีเพียงร้อยละ ๓๕ เท่านั้นที่คิดว่ามีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น

๑๓. ชาวบ้านประมาณร้อยละ ๘๕ ทัศนคติว่าบริเวณบ้านของเขาเหล่านั้นอยู่ในบริเวณที่เหมาะสม มีเพียงร้อยละ ๑๑ เท่านั้นที่คิดว่ายังไม่เหมาะสม สำหรับความพึงพอใจต่อสภาพความเป็นอยู่ของชาวบ้าน ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๓๖ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาอยู่ในระดับมาก และมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๒ และร้อยละ ๒๗ ตามลำดับ

๑๔. ความต้องการเร่งด่วนของชาวบ้านที่ต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือในโครงสร้างพื้นฐาน คือ ถนนที่มีมาตรฐานที่เชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้านต่าง ๆ ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกะจะ ความช่วยเหลือด้านการประกอบอาชีพในเรื่องของเงินลงทุนและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๒. ด้านประชากรและครอบครัว

๒.๑ ด้านประชากร

องค์การบริหารส่วนตำบลบางกะจะ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ในปี ๒๕๕๖ มีประชากรทั้งสิ้น ๔,๑๐๖ คน แยกเป็นชาย ๑,๘๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๔๔ หญิง ๒,๑๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๕๖ ในรอบปีที่ผ่านมามีเด็กเกิด จำแนกเป็นชาย ๓๐ คน เป็นหญิง ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๗๑ และร้อยละ ๐.๔๖ ของประชากรทั้งหมด ตามลำดับ ในรอบปีที่ผ่านมามีจำนวนคนตาย จำแนกเป็นชาย ๓ คน หญิง ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๗ และร้อยละ ๐.๒๕ ของประชากรทั้งหมด ตามลำดับ และในรอบปีที่ผ่านมา มีผู้ย้ายถิ่นฐานเข้ามาจำนวน ๓๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๖๒ มีผู้ย้ายถิ่นฐานออก ๒๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๒๖ มีจำนวนครอบครัวรวมทั้งสิ้น ๒,๗๗๖ ครัวเรือน คิดเป็นความหนาแน่นโดยเฉลี่ยเท่ากับ ๒๖๓.๘๘ คนต่อตารางกิโลเมตร

๒.๒ ด้านครอบครัว

๒.๒.๑ วัยแรงงาน ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพ ประชากรวัยแรงงาน (๑๕-๖๔ ปี) ในองค์การบริหารส่วนตำบลบางกะจะมีอยู่ประมาณร้อยละ ๗๒.๘๘ จำแนกเป็นเพศชายร้อยละ ๔๗.๕๐ และเพศหญิงร้อยละ ๕๒.๕๐ ส่วนใหญ่บิดาและมารดาสำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๑๕ และร้อยละ ๖๓.๔๑ ตามลำดับ บิดาส່วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวน/ทำไร่

คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๐๓ รองลงมาประกอบอาชีพด้านอื่น ๆ เช่น รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๒๑ ส่วนบิดาที่ประกอบอาชีพค้าขายมีน้อยที่สุดเพียงร้อยละ ๘.๔๕ เท่านั้น สำหรับอาชีพของมารดานั้น ส่วนใหญ่พบว่ามารดาประกอบอาชีพในด้านอื่น ๆ เช่น รับจ้างและแม่บ้าน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๐๒ รองลงมาประกอบอาชีพทำสวน/ทำไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๘๐ นอกจากนี้มารดาที่ประกอบอาชีพค้าขายกับรับราชการมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันคือร้อยละ ๑๒.๒๐ และร้อยละ ๑๐.๘๘ ตามลำดับ

๒.๒.๒ ลักษณะของที่อยู่อาศัย ที่อยู่อาศัยของประชาชนส่วนใหญ่แล้วมีลักษณะเป็นบ้านไม้ชั้นเดียวหลังคาสังกะสี บ้านไม้ชั้นเดียวหลังคากระเบื้อง บ้านไม้สองชั้นมีได้ดูนบ้านสองชั้น โดยชั้นบนเป็นไม้ชั้นล่างเป็นปูนซีเมนต์ รวมทั้งอาคารพาณิชย์สองชั้นครึ่ง ๓ คูหา โดยบ้านดังกล่าวมีทั้งที่ตกแต่งด้วยเฟอร์นิเจอร์ที่อำนวยความสะดวก และที่ไม่ได้ตกแต่งใด ๆ เลย

๒.๓ ลักษณะการดำเนินชีวิต

๒.๓.๑ อำนางการตัดสินใจในครอบครัว การตัดสินใจเรื่องสำคัญของครอบครัวนั้น ส่วนใหญ่จะมีการตัดสินใจทั้งครอบครัว โดยมีพ่อ-แม่-ลูก ร่วมกันตัดสินใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๑๐ รองลงมาร้อยละ ๒๗.๐๔ เป็นการตัดสินใจของพ่อและแม่ร่วมกัน ส่วนการตัดสินใจของพ่อฝ่ายเดียวมีน้อยที่สุดเพียงร้อยละ ๔.๘๒ เท่านั้น

๒.๓.๒ สถานภาพสมรส การจดทะเบียนสมรสเมื่อแต่งงานนั้น ประชาชนส่วนใหญ่มีการจดทะเบียนสมรสร้อยละ ๖๘.๐๗ และไม่จดทะเบียนสมรสร้อยละ ๓๑.๙๓

๒.๓.๓ การเลือกคู่ครองและแต่งงาน ประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ ๖๗.๒๓ จะเลือกคู่ครองด้วยตนเอง รองลงมาเลือกเองแล้วบอกให้ผู้ใหญ่ทราบ และรักกันแล้วพากันหนี คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๘๙ และร้อยละ ๓.๓๖ ตามลำดับ และพบว่าในการแต่งงานนั้น ไม่มีการหมั้นก่อนแต่ง คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๘๓ และมีการหมั้นเพียงร้อยละ ๓๐.๑๗ เท่านั้น หลังจากการแต่งงานแล้วส่วนมากร้อยละ ๔๗.๘๖ จะแยกไปตั้งบ้านเรือนอยู่ต่างหาก รองลงมาอยู่บ้านฝ่ายชายและอยู่บ้านฝ่ายหญิง คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๗๙ และร้อยละ ๒๒.๒๒ ตามลำดับ นอกจากนี้ คู่สมรสส่วนใหญ่ยังมีความคิดที่จะคุมกำเนิดหลังแต่งงานกันแล้วร้อยละ ๗๑.๗๙ โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า ไม่มีความพร้อมทางด้านการเงินเพียงพอที่จะดูแลบุตรที่จะเกิดมา และต้องการสร้างฐานะให้มั่นคงก่อน คู่สมรสร้อยละ ๕๑.๒๖ คิดว่าจะมีบุตรจำนวน ๒ คน รองลงมา มีบุตรจำนวน ๓ คน และ ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๙๗ และร้อยละ ๑๓.๔๕ ตามลำดับ

๒.๓.๔ การแบ่งมรดก การแบ่งมรดกให้กับลูก ๆ ส่วนใหญ่ชาวบ้านจะให้มรดกลูก ๆ เท่ากันหมดทุกคน คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๑๙ และมีเพียงร้อยละ ๑๐.๘๑ ที่ให้ไม่เท่ากัน เหตุผลที่แบ่งให้ไม่เท่ากันเป็นเพราะว่าต้องการ

แบ่งให้ลูกคนที่ จะดูแลตนเองยามชรามากที่สุด ในทำนองเดียวกันก็จะพิจารณาถึงความสามารถดูแลทรัพย์สินมรดกของลูกแต่ละคน

๒.๓.๕ การหย่าขาดจากกัน เมื่อมีการหย่าขาดจากกันแล้วคู่สมรสจะแยกกันอยู่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๕๑ รองลงมาไปจดทะเบียนหย่า และไม่คิดหย่า คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๑๖ และร้อยละ ๒๒.๓๓ ตามลำดับ

๒.๔ ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน

ประชาชนในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกะจะให้ความเห็นว่า พวกเขาถือว่าเพื่อนบ้านที่อยู่ใกล้เคียงกันมานานพวกเขานับว่าเป็นญาติด้วย ร้อยละ ๘๑.๑๕ นอกจากนี้ญาติและเพื่อนบ้านมีการช่วยเหลือในด้านของงานส่วนตัว เช่น การซ่อมแซมบ้าน สร้างบ้าน ฯลฯ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๕๕ รองลงมาเป็นการช่วยเหลือของเพื่อนบ้านและบุคคลอื่น ๆ เท่ากันคือร้อยละ ๑๕.๗๐ ส่วนการช่วยเหลือจากญาตินั้นมีต่ำสุดเพียงร้อยละ ๑๔.๐๕

๒.๕ ความผูกพันของสมาชิกในครอบครัว

การปฏิบัติตัวของลูกที่มีต่อพ่อแม่ พบว่าส่วนใหญ่ลูกได้ช่วยเหลือดูแลพ่อแม่อยู่ในระดับดี มีเพียงส่วนน้อยที่เล็งดูสงสัยเป็นครั้งคราว แยกกันอยู่กับพ่อแม่ ต่างคนต่างทำมาหากิน และมีบางคนที่ถูกขังเล็กอยู่ในส่วนของญาติพบว่าส่วนใหญ่มีการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันดี มีเพียงส่วนน้อยที่

ต่างคนต่างอยู่ ไม่ได้ให้ความสนใจซึ่งกัน
และกัน

๒.๖ ลักษณะที่พึงประสงค์ของ ครอบครัว

ตามทัศนะของชาวบ้านบาง
กะจะได้อธิบายให้เห็นในเรื่องลักษณะที่ดีของ
พ่อแม่ไว้ว่า พ่อแม่ที่ดีนั้นควรมีลักษณะดังนี้
คือ เป็นผู้นำครอบครัวที่ดี มีความรับผิดชอบ
รับฟังปัญหาของลูก เป็นเพื่อนคุยได้ทุกเรื่อง
อารมณ์ดี ไม่ใช้อารมณ์ขณะกำลังตัดสินใจ
ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข ไม่เปรียบเทียบลูกกับ
ลูกคนอื่น รักลูกเท่า ๆ กัน ให้อิสระแก่ลูก
ในการตัดสินใจ รวมทั้งมีพรหมวิหาร ๔ ด้วย
ในส่วนของลักษณะของลูกที่ดี
ควรเป็นดังนี้ เชื่อฟังพ่อแม่ เป็นคนดี มีความ
รับผิดชอบ มีความขยันตั้งใจเล่าเรียน ไม่ทำให้
พ่อแม่เสียใจ ไม่มั่วสุมยาเสพติด รวมทั้งมี
ความกตัญญู

สำหรับสาเหตุที่ส่งผลให้ครอบครัว
มีความสุขนั้น ชาวบ้านบางกะจะได้อธิบาย
ให้เห็นโดยสรุปไว้ว่า ความสามัคคีปรองดองกัน
ในครอบครัวส่งผลให้ครอบครัวมีความสุข
มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๘๐ รองลงมา
เป็นความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน และ
ความพร้อมทางด้านการเงินส่งผลให้ครอบครัว
มีความสุข ร้อยละ ๖๕.๖๐ และร้อยละ ๔๘.๘๐
ตามลำดับ ส่วนปัจจัยทางด้านอื่น ๆ เช่น ความ
รู้จักพอ ความสะดวกสบาย ความไว้เนื้อ
เชื่อใจกัน ส่งผลให้ครอบครัวมีความสุขน้อย
ที่สุด ร้อยละ ๑๑.๒๐

๒.๗ คติธรรมที่ยึดถือในการครอง เรือน

จากการศึกษาพบว่า คติธรรม
ประจำใจที่จะทำให้ครอบครัวมีความสุขนั้น
ประกอบไปด้วย

- ๒.๗.๑ ทำวันนี้ให้ดีที่สุด
- ๒.๗.๒ ทำดีไม่ทำชั่ว
- ๒.๗.๓ เอาใจเขามาใส่ใจเรา
- ๒.๗.๔ ให้อภัย เห็นอกเห็นใจ
สามัคคีกัน
- ๒.๗.๕ พอใจในสิ่งที่ตนมี
- ๒.๗.๖ งานคือเงิน เงินคืองาน
- ๒.๗.๗ รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี
- ๒.๗.๘ เป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ
- ๒.๗.๙ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
- ๒.๗.๑๐ ปัดหู ปัดตา ปัดหู
และปัดตา

๒.๗.๑๑ ทำวันข้างหน้าให้ดีขึ้น

๒.๘ ปัญหาที่สำคัญของครอบครัว

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาใน
ครอบครัวที่มีจะประกอบไปด้วย

- ๒.๘.๑ ขาดแคลนในเรื่องการ
เงิน
- ๒.๘.๒ ขาดเวลาพักผ่อน
- ๒.๘.๓ ความไม่เข้าใจกันใน
หมู่พี่น้อง
- ๒.๘.๔ บ้าน ที่อยู่อาศัย และ
สิ่งแวดล้อมไม่ดี
- ๒.๘.๕ ผู้สูงอายุว่านหัว ถูก
ทอดทิ้ง

- ๒.๘.๖ พ่อแม่มีครอบครัวใหม่
ไม่สนใจ บุตรของ
คู่ครองเดิม
- ๒.๘.๗ สามีเจ้าชู้ เทียว ไม่
สนใจครอบครัว

- ค. ให้คำปรึกษา แก้ไข
ปัญหา และดูแลทุกข์สุข ร้อยละ ๑๘
- ง. ขยันอดทน มีความ
มุ่งมั่น ร้อยละ ๑๓
- จ. ไม่มีคู่แข่งที่ทัดเทียมกัน
ร้อยละ ๔

๓. ด้านการเมืองการปกครอง

๓.๑ องค์วัตถุประสงค์ทางการเมืองการปกครอง

๓.๑.๑ ประชาชนที่อาศัยอยู่ใน
เขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางกะจะ
ร้อยละ ๕๕.๕๘ รู้จักที่ตั้งของที่ทำการผู้ใหญ่
บ้าน นอกจากนี้รู้จักที่ทำการต่าง ๆ ทั้งหมด
ภายในองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ถึง
ร้อยละ ๖๓.๓๕ มีทราบบ้างไม่ทราบบ้างร้อยละ
๓๕.๒๗ และไม่ทราบเลยเพียงร้อยละ ๑.๓๔
เท่านั้น

๓.๒ ตำแหน่งทางสังคมด้านการเมือง
การปกครอง

ตำแหน่งทางสังคมด้านการเมือง
การปกครอง ตามทัศนะของประชาชนชาว
บางกะจะสามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้
ดังนี้

๓.๒.๑ สาเหตุที่ประชาชนเลือก
ผู้ใหญ่บ้านคนปัจจุบันเป็นผู้ใหญ่บ้านของตน

ก. เป็นคนดี มีความรับ
ผิดชอบ ซื่อสัตย์ ตั้งใจทำงาน มีความ
พร้อมด้านฐานะ ร้อยละ ๔๕

ข. มีความเป็นผู้นำ มี
ความรู้ความสามารถ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
ร้อยละ ๒๐

๓.๒.๒ ลักษณะของผู้ใหญ่บ้าน
ที่ดี

ก. เป็นผู้นำที่ดี มีความ
ยุติธรรม ร้อยละ ๕๑

ข. มีความเสียสละ ช่วย
เหลือ แก้ไขปัญหาให้กับลูกบ้าน และดูแล
ความเป็นอยู่ร้อยละ ๓๑

ค. มีความคิดสร้างสรรค์
มีความรู้ความสามารถ ในการพัฒนาหมู่บ้าน
ร้อยละ ๕

ง. มีสัจจะ ความรับผิดชอบ
ตั้งใจทำงาน ร้อยละ ๕

๓.๓ ภาระหน้าที่ต่อสังคม

๓.๓.๑ หน้าที่ของพัฒนากร

ก. แนะนำและพัฒนาด้าน
สาธารณสุข รวมทั้งการพัฒนาด้านชีวิตและ
สังคม

ข. สำรวจพื้นที่ และแก้ไข
พัฒนาปรับปรุงพื้นที่

ค. ส่งเสริมอาชีพให้กับ
ประชาชนในพื้นที่

๓.๓.๒ หน้าที่ของเกษตรตำบล

ก. ให้ความรู้ด้านการเกษตร

ข. ส่งเสริมอาชีพการเกษตร

๓.๓.๓ หน้าที่ของกำนัน
ก. ดูแลทุกข์สุขของประ-
ชาชนในตำบลและช่วยเหลือลูกบ้านเมื่อยาม
เดือดร้อน

ข. ปกครองประชาชนใน
ตำบล

ค. เป็นตัวแทนชาวบ้าน
ในการเป็นปากเป็นเสียงในเรื่องต่าง ๆ

ง. กระจายข่าวสารและ
ประชาสัมพันธ์ข่าวสารของทางราชการให้
ประชาชนในหมู่บ้านได้ทราบ

๓.๓.๔ หน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน
ก. สอดส่อง ดูแล และ
ช่วยเหลือลูกบ้าน

ข. เป็นตัวแทนของประ-
ชาชนในหมู่บ้าน

ค. บริหารงานโครงการ
ต่าง ๆ ของหมู่บ้าน

ง. เป็นผู้ช่วยเหลือกำนัน
จ. กระจายข่าวสารของ
ทางราชการให้ประชาชนในหมู่บ้านได้ทราบ

๓.๔ กิจกรรมที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ
ทำให้กับหมู่บ้านในรอบปีที่ผ่านมาแล้ว

๓.๔.๑ กำนัน
ก. บริหารงานตำบล ดูแล
งานสาธารณะ และงานกองทุนต่าง ๆ

ข. พัฒนาพื้นที่ในความรับ
ผิดชอบ

ค. เป็นตัวแทนชาวบ้าน

ง. จัดกิจกรรมด้านยาเสพติด

จ. ปฏิบัติตามนโยบาย

ของรัฐ

๓.๔.๒ ผู้ใหญ่บ้าน

ก. การสนับสนุนงานที่พา
ความเข้มแข็งของชุมชน การสาธารณสุข
และงานกองทุนตามนโยบายรัฐ

ข. พัฒนาพื้นที่ ดูแล
สาธารณประโยชน์

ค. บริหารงานในหมู่บ้าน
งานกลุ่มสตรี และการรวมกลุ่มของประชาชน
ในหมู่บ้านจัดกิจกรรมภายในหมู่บ้าน

ง. ประชาสัมพันธ์ รายงาน
เหตุการณ์ต่าง ๆ ต่อชุมชน

จ. ดูแลทุกข์สุขชาวบ้าน
แก้ไขปัญหายาเสพติด

ฉ. จัดประชุมภายในหมู่-
บ้าน

ช. แจกของงานวันเด็ก

๓.๔.๓ พัฒนาการ

ก. ส่งเสริมกลุ่มสตรี ส่งเสริม
กลุ่มอาชีพ

ข. ประชุมแนะนำและ
ปฏิบัติตามนโยบายรัฐ

ค. จัดเวทีประชาคม เพื่อ
บริหารงานกองทุน

ง. บริหารงานของหมู่บ้าน

๓.๔.๔ เกษตรตำบล

ก. พัฒนาสาธิตปลูก
และสนับสนุนวัตถุดิบด้านการเกษตร

ข. แนะนำวิธีทำการเกษตรแบบใหม่ และอบรมแก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ เช่น โรคของต้นไม้ เป็นต้น

ค. บริหารงานหมู่บ้าน และงานกองทุนการเกษตร

ง. เป็นผู้นำชุมชนทางการเกษตร

๓.๔.๕. คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน

ก. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น เส้นทางคมนาคม ประปา ไฟฟ้า เป็นต้น

ข. จัดกิจกรรมในหมู่บ้าน ด้านการป้องกันยาเสพติด งานด้านการศึกษา

ค. บริหารงานกองทุนหมู่บ้าน

ง. รักษาความสะอาดภายในหมู่บ้าน

จ. ให้ความคิดเห็นเรื่องต่าง ๆ

๓.๔.๖ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

ก. พัฒนาและก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน

ข. บริหารงานและกลุ่มงานในชุมชน

ค. ประชาสัมพันธ์ ช่วยเหลือ และพัฒนางานในหมู่บ้าน

ง. จัดกิจกรรมงานด้านสาธารณสุขและกิจกรรมด้านยาเสพติด

จ. บริหารงานเงินกู้กองทุน

ฉ. จัดกิจกรรมกีฬาเชื่อม

ความสัมพันธ์

ซ. จัดการเลือกตั้ง

ช. รับเรื่องราวร้องทุกข์

ของชาวบ้าน

๓.๔.๗ ชาวบางกะจะประมาณ

ร้อยละ ๓๓ ทราบว่ากำนัน/ผู้ใหญ่บ้านมีการดำรงตำแหน่งและได้รับเงินเดือนจากทางราชการ

๓.๔.๘ ชาวบางกะจะส่วนใหญ่

เห็นว่าผู้ที่ควรรับผิดชอบต่องานพัฒนาหมู่บ้านที่มีความสำคัญใน ๓ อันดับแรกคือ หน่วยงานของทางราชการ ชาวบ้านทุกคน และคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน ตามลำดับ

๓.๔.๙ ชาวบางกะจะส่วนใหญ่

เห็นว่าผู้ที่ควรจะมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้านที่สำคัญ ๓ อันดับแรก ได้แก่ กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ชาวบ้านทุกคน และหน่วยงานของทางราชการ ตามลำดับ

๓.๕ วิเคราะห์ข้อมูลแบบแผนพฤติกรรม

๓.๕.๑ ชาวบางกะจะออกไปใช้

สิทธิในการเลือกตั้งสมาชิกทางการเมืองการปกครองครั้งสุดท้ายที่ผ่านมาสูงสุดคือ ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิก

สภาผู้แทนราษฎร คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๗๒

เท่ากัน รองลงมาได้แก่ ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน และ

สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด คิดเป็น

ร้อยละ ๔๕.๒๖, ๓๓.๕๘ และ ๓๐.๖๖ ตามลำดับ

๓.๕.๒ เหตุผลที่ชาวบางกะจะใช้ในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งสุดท้ายที่ผ่านมา ๓ อันดับแรกได้แก่ ๑) เป็นคนดี ซื่อสัตย์สุจริต ไม่ถือตัว เข้ากับประชาชนได้ดี ๒) เคยมีผลงานที่ดีมาก่อน และ ๓) รู้ปัญหาของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตามลำดับ

๓.๕.๓ ชาวบางกะจะมีความพึงพอใจต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ตนได้ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับพอใจ คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๘๓ เฉย ๆ ร้อยละ ๑๓.๔๑ และไม่พอใจ ร้อยละ ๙.๗๖ ตามลำดับ

๓.๕.๔ ชาวบางกะจะเห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ดีจะต้องมีลักษณะ ๓ อันดับแรกต่อไปนี้คือ ๑) เข้ากับประชาชนได้ดี ดูแลทุกข์สุขอย่างทั่วถึง ช่วยเหลือยามเดือดร้อน และเป็นตัวแทนที่ดีของประชาชน ๒) พูดจริงทำจริง มีความรับผิดชอบ และ ๓) เป็นคนดี ตามลำดับ

๓.๕.๕ ชาวบางกะจะต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือเร่งด่วนในด้านการเมืองการปกครอง ๓ อันดับแรกคือ ๑)ปราบปรามอาชญากรรม หรือความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ๒) ปราบปรามยาเสพติด และ ๓) แจกกรรมสิทธิ์ที่ดิน ตามลำดับ

๔. ด้านการศึกษา

๔.๑ การอ่านออกและเขียนได้ของประชาชนชาวบางกะจะ ชาวบางกะจะร้อยละ ๙๖.๘๓ อ่านหนังสือได้ ในทำนองเดียวกันสามารถเขียนหนังสือได้ร้อยละ ๙๕.๒๔

๔.๒ การศึกษาและค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมหลังจากสำเร็จการศึกษามาแล้ว ชาวบางกะจะหลังจากสำเร็จการศึกษาในระบบโรงเรียนแล้วส่วนใหญ่ร้อยละ ๖๙.๓๐ ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมโดยการอ่านหนังสือด้วยตนเอง รองลงมาเป็น การเข้ารับการอบรมเฉพาะเรื่องที่รัฐจัดขึ้น และสมัครเรียนอาชีพระยะสั้น คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕๓ และร้อยละ ๗.๐๒ ตามลำดับ

๔.๓ การสนับสนุนติดตามการศึกษาของบุตรธิดา และการเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา ชาวบางกะจะประมาณร้อยละ ๙๕ เห็นว่าการเรียนมีประโยชน์ตั้งแต่ระดับมากไปจนถึงมากที่สุด ส่วนใหญ่ร้อยละ ๘๕ มีความประสงค์จะส่งบุตรให้ศึกษาต่อ และร้อยละ ๖๘ จะส่งให้บุตรเรียนจนถึงระดับมหาวิทยาลัย ส่วนในเรื่องการติดตามผลการเรียนของบุตรนั้น พบว่าผู้ปกครองประมาณร้อยละ ๘๓ ได้มีการติดตามอยู่เสมอ และประมาณร้อยละ ๗๐ เคยไปพบครูผู้สอนเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนของบุตร ในทำนองเดียวกันผู้ปกครอง

ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๘๘ เคยเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนได้จัดขึ้นและขอความร่วมมือมายังผู้ปกครอง

๔.๔ ชาวบางกะจะเห็นว่าวิชาที่เคยเรียนมาในโรงเรียนและเป็นประโยชน์ต่อตนเองในการประกอบอาชีพคือ วิชาเกษตรกรรมและวิชาคณิตศาสตร์ ส่วนประเด็นเกี่ยวกับลักษณะครูที่ดีนั้นคือ ต้องเอาใจใส่นักเรียนรักเด็ก และมีจิตสำนึกในความเป็นครู ส่วนนักเรียนที่ดีก็ต้องต้องเชื่อฟังครูและขยันเรียนและให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าโรงเรียนควรจะเป็นสถานที่ให้การศึกษากับเด็กและเป็นสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมชุมชนตามโอกาสอันควรและต้องการให้รัฐบาลให้เด็กได้เรียนฟรีหรือมีทุนการศึกษาให้กับนักเรียนยากจนอย่างทั่วถึง

๕. ด้านเศรษฐกิจ

๕.๑ อาชีพหลักส่วนใหญ่ของชาวบางกะจะคือ การทำสวน/ทำไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๔๒ รองลงมาได้แก่อาชีพรับจ้าง ข้าราชการ และธุรกิจ/ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๑๒, ๘.๐๓ และ ๕.๘๔ ตามลำดับ ในทำนองเดียวกันชาวบางกะจะร้อยละ ๘๔ ไม่มีการประกอบอาชีพรอง สำหรับจำนวนบุคคลที่เป็นหลักในการหารายได้ให้แก่ครอบครัวส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๗๑ มีจำนวน ๒-๓ คน

๕.๒ ชาวบางกะจะแต่ละครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อปี ๑๒๓,๔๖๒ บาท ที่มาของรายได้ส่วนใหญ่มาจากการขายผลผลิตทาง

การเกษตร ส่วนรายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อปีของแต่ละครอบครัวประมาณ ๑๑๒,๒๕๒ บาท โดยจ่ายเป็นค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าศึกษาเล่าเรียนของบุตร ค่ารักษาพยาบาล และเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ

๕.๓ ชาวบางกะจะประมาณร้อยละ ๔๖ มีความต้องการเปลี่ยนอาชีพไปประกอบอาชีพอื่น และพบว่าประมาณร้อยละ ๕๐ ต้องการให้บุตรของตนเองประกอบอาชีพสืบต่อจากตนเอง ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพที่มีเกียรติ ชาวบางกะจะเห็นว่าอาชีพที่มีเกียรติได้แก่ อาชีพรับราชการ ส่วนอาชีพที่มีรายได้สูงได้แก่ อาชีพพ่อค้า สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำไร่ให้ได้ผลดีจะต้องพึ่งพาสິงไค่นั้น พบว่าชาวบางกะจะประมาณร้อยละ ๓๑ ให้ความเห็นว่าต้องพึ่งพาดินฟ้าอากาศเป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ พึ่งพาตนเองหรือครอบครัว และความช่วยเหลือจากทางราชการ โดยคิดประมาณร้อยละ ๒๘ และร้อยละ ๒๑ ตามลำดับ

๕.๔ ปัญหาและอุปสรรคสำคัญในการทำไร่หรือทำสวนของชาวบ้านบางกะจะอันดับแรกได้แก่ ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓๖ รองลงมาได้แก่ มีที่ดินน้อย มีศัตรูพืชรบกวน และทุนน้อย คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๔๔, ๑๓.๗๖ และ ๑๓.๗๖ ตามลำดับ

๕.๕ ชาวบางกะจะนำผลผลิตของตนเองไปขายภายในหมู่บ้านมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๐๕ รองลงมานำไปขายที่ตลาดในอำเภอ และตลาดที่จังหวัด คิดเป็นร้อยละ

๒๘.๑๘ และร้อยละ ๑๗.๒๗ ตามลำดับ ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๖๐ นำไปขายให้กับพ่อค้าโดยตรง โดยการบรรทุกไปกับรถยนต์ส่วนตัวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๑๘ สำหรับอุปสรรคสำคัญมากที่สุดในการขายผลผลิตทางการเกษตรได้แก่ ผลผลิตถูกกดราคา คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๐๔

๖. ด้านศาสนาและประเพณี

๖.๑ ชาวบางกะจะส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธและศาสนาคริสต์ คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๘๓ และร้อยละ ๔.๑๖ ตามลำดับ ชาวบ้านประมาณร้อยละ ๕๕ เห็นว่าทุกศาสนาสอนให้ทุกคนเป็นคนดี และประมาณร้อยละ ๕๑ เห็นว่าการปฏิบัติตามหลักของศาสนาจะทำให้ผู้ปฏิบัติมีความสุข ในทำนองเดียวกัน ชาวบ้านประมาณร้อยละ ๖๖ ไปวัดสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง และประมาณร้อยละ ๘๑ มีวัตถุประสงค์ไปวัดเพื่อไปทำบุญ โดยส่วนใหญ่สมาชิกทุกคนในครอบครัวประมาณร้อยละ ๕๓ ไปวัดกันทุกคน สำหรับในวันพระหรือวันธรรมสวนะประมาณร้อยละ ๖๔ ไปวัดในระดับไปบ้างไม่ไปบ้าง ชาวบางกะจะประมาณร้อยละ ๘๑ มีความตั้งใจที่จะให้ลูกชายบวชเมื่ออายุครบบวช

๖.๒ การมีส่วนร่วมและเข้าร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานประเพณี ชาวบางกะจะประมาณร้อยละ ๖๗ ไปร่วมงานที่มีขึ้นโดยประมาณร้อยละ ๕๖ ไปให้ความช่วยเหลือตามโอกาสอันควร ส่วนที่เหลือจะไปร่วมงาน

โดยเป็นกรรมการและไปคุมหรงศพ ชาวบางกะจะประมาณร้อยละ ๘๓ เห็นว่าประเพณีที่มีอยู่เดิมคืออยู่แล้ว ไม่ควรมีการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น

๖.๓ ชาวบางกะจะส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าคนตายไปแล้วจะมีโอกาสเกิดใหม่ มีค่าร้อยละใกล้เคียงกันคือ ประมาณร้อยละ ๔๑ เชื่อว่าตายไปแล้วจะมีโอกาสเกิดใหม่ และประมาณร้อยละ ๔๔ ไม่เชื่อ ในทำนองเดียวกัน ชาวบางกะจะประมาณร้อยละ ๗๐ เชื่อว่าการสร้างผลบุญในชาตินี้จะส่งผลไปถึงชาติหน้า และถ้าตนเองมีความทุกข์ส่วนใหญ่มักจะไปบ้านของเพื่อนและวัด คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕๐ และร้อยละ ๓๖.๕๔ ตามลำดับ และพบว่าชาวบ้านบางกะจะประมาณร้อยละ ๘๒ ไม่เชื่อเรื่องการทรงเจ้าเข้าผี

๗. ด้านอนามัยและสาธารณสุข

๗.๑ ชาวบางกะจะส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๕๕ เวลาประกอบอาหารมักคำนึงถึงความสะอาด และประมาณร้อยละ ๕๘ คิดถึงประโยชน์และโทษของอาหารที่ตนเองรับประทาน ในทำนองเดียวกัน ชาวบางกะจะประมาณร้อยละ ๕๖ เวลาออกนอกบ้านทุกครั้งสวมรองเท้าทุกครั้ง การถ่ายอุจจาระประมาณร้อยละ ๕๓ ถ่ายอุจจาระที่ส้วมบ้านของตนเอง โดยส้วมที่ใช้อยู่ในแต่ละบ้าน ประมาณร้อยละ ๑๔ เป็นส้วมซึม

๑.๒ จากการสังเกตความสะอาดภายในบ้านและบริเวณบ้านของชาวบางกะจะพบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ ๖๗ ความสะอาดภายในบ้านอยู่ในระดับสะอาดปานกลาง ในทำนองเดียวกัน ร้อยละ ๑๒ บริเวณบ้านมีความสะอาดอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

๑.๓ ชาวบางกะจะส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๕๑ เคยได้รับความรู้เกี่ยวกับอนามัยและสาธารณสุขจากทางราชการ ความรู้ที่ได้รับส่วนมากร้อยละ ๖๕ จะเป็นการบำรุงรักษาตนเองให้มีสุขภาพสมบูรณ์ รองลงมาเป็นความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว และการใช้ยา คิดเป็นร้อยละ ๒๐ และร้อยละ ๖ ตามลำดับ สำหรับประเด็นในเรื่องยาพบว่า ชาวบางกะจะส่วนใหญ่ร้อยละ ๕๕ มียาเก็บไว้ที่บ้าน ยาที่เก็บไว้ส่วนมากร้อยละ ๔๓ จะเป็นยาแก้ปวด รองลงมาเป็นยาคำราหลวงและยาแก้ไอ คิดเป็นร้อยละ ๓๖ และร้อยละ ๑๐ ตามลำดับ ในทำนองเดียวกัน ชาวบางกะจะเห็นว่า ยาสมัยใหม่เป็นยารักษาโรคได้ดีกว่ายาพื้นบ้าน (สมุนไพร น้ำมันต์ ฯลฯ)

๑.๔ ชาวบางกะจะส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๔๔.๒๓ เลี้ยงดูบุตรของตนเองด้วยนมแม่ รองลงมาเลี้ยงด้วยนมแม่และอาหารเหลว และนมกระป๋องและอาหารเหลว คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๕๘ และร้อยละ ๑๑.๕๔ ตามลำดับ ในทำนองเดียวกัน ชาวบางกะจะมากที่สุดร้อยละ ๘๒.๕๒ เคยไปขอรับคำแนะนำจากแพทย์ในเรื่องการบำรุงรักษาบุตร

สำหรับการนำบุตรไปฉีดวัคซีนป้องกันโรคต่าง ๆ ส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๘.๖๔ นำบุตรไปฉีดวัคซีนตามกำหนดเวลาที่แพทย์สั่ง ชาวบางกะจะร้อยละ ๕๕.๕๖ เห็นว่าปัจจุบันบุตรของตนเองมีความสมบูรณ์แข็งแรงมากที่สุด

๑.๕ ชาวบางกะจะประมาณร้อยละ ๖๕ มีการคุมกำเนิด วิธีที่ใช้ในการคุมกำเนิดมากที่สุดประมาณร้อยละ ๔๐ คือใช้ยาคุมกำเนิด รองลงมาใช้ถุงยางอนามัย ใช้ห่วงคุมกำเนิด และฉีดยาคุมกำเนิด คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๑๕, ๑๐.๕๕ และ ๑๐.๕๕ ตามลำดับ ส่วนจำนวนบุตรนั้นชาวบางกะจะประมาณร้อยละ ๔๒ ต้องการมีบุตร ๒ คน รองลงมา ๑ คน และ ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๗๖ และร้อยละ ๒๑.๕๐ ตามลำดับ

๑.๖ ชาวบางกะจะมากที่สุดประมาณร้อยละ ๖๘ เวลาเจ็บป่วยไปพบหมอหรือแพทย์ รองลงมาร้อยละ ๓๐ ไปซื้อยาจากร้านขายยามารับประทานเอง โดยร้อยละ ๕๓ ไปพบหมอหรือแพทย์ที่โรงพยาบาลประจำจังหวัด สำหรับโรคส่วนใหญที่ชาวบางกะจะร้อยละ ๗๗ เป็นมากที่สุดคือ ไข้หวัด ในทำนองเดียวกัน ชาวบางกะจะประมาณร้อยละ ๔๗ เคยได้รับยาคำราหลวงจากแพทย์ประจำตำบล ส่วนการซื้อยามารับประทานเองนั้นส่วนใหญ่ร้อยละ ๔๖ ได้รับคำแนะนำจากแพทย์ รองลงมา ร้อยละ ๓๓.๓๓ ได้รับคำแนะนำจากผู้ขายยาที่ร้านขายยา

๘. ด้านศิลปะและนันทนาการ

๘.๑ ชาวบางกะจะมากที่สุดร้อยละ ๔๓.๕๗ พักผ่อนโดยการดูโทรทัศน์ รองลงมาเป็นฟังวิทยุ และไปเที่ยวพักผ่อนตามสถานที่ต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๐๓ และร้อยละ ๑๒.๕๓ ตามลำดับ ในการดูการละเล่น ส่วนใหญ่ ชาวบางกะจะร้อยละ ๖๐ คุ้นเคย โดยร้อยละ ๕๐ ดูการละเล่นหรือมหรสพภายในหมู่บ้าน และในการดูโทรทัศน์และฟังวิทยุ ส่วนใหญ่ร้อยละ ๘๑.๕๘ ดูโทรทัศน์หรือฟังวิทยุอยู่เสมอ สำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้านในการแข่งขันกีฬาหรือนันทนาการ ส่วนใหญ่ร้อยละ ๖๐.๓๖ เข้าร่วมในฐานะเป็นผู้ดู โดยมีผู้เข้าร่วมเล่นร้อยละ ๒๗.๐๓

๘.๒ ชาวบางกะจะเห็นว่าลักษณะของการแสดงที่ดึงดูดประกอบไปด้วย การให้คิดสอสนใจ ตลกขบขัน และให้ความรู้ คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๕๗, ๒๕.๗๑ และ ๒๐.๕๕ ตามลำดับ ส่วนรายการวิทยุโทรทัศน์ที่ดึงดูดประกอบไปด้วย การให้ข่าวสารความเป็นไปในสังคม และให้ความรู้ความคิด คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๖๓ และ ๓๒.๔๑ ตามลำดับ สำหรับแนวภาพยนตร์ที่ชาวบางกะจะชอบดูมากที่สุด ได้แก่ แนวภาพยนตร์ประเภทตลกขบขัน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๕๔ รองลงมาเป็นแนวตื่นเต้น/บู๊ และรักสดชื่นสมหวัง คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๑๔ และร้อยละ ๕.๖๖ ตามลำดับ

๘.๓ ชาวบางกะจะร้อยละ ๓๖.๗๕ ใช้เวลาว่างในการนอนมากที่สุด รองลงมาเป็น

การสังสรรค์กับเพื่อนบ้าน เล่นกีฬา และเล่นการพนัน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๔๗, ๑๗.๕๒ และ ๒.๘๓ ตามลำดับ

๘.๔ เครื่องอำนวยความสะดวกที่ชาวบางกะจะมีใช้ ส่วนใหญ่แต่ละครัวเรือนประมาณร้อยละ ๖๕ มีวิทยุ ร้อยละ ๗๔ มีโทรทัศน์ ร้อยละ ๗๐ มีตู้เย็น ร้อยละ ๖๕ มีเครื่องซักผ้า ร้อยละ ๗๕ มีพัดลม และร้อยละ ๗๒ มีเตาแก๊สสำหรับประกอบอาหาร

๘.๕ ชาวบางกะจะร้อยละ ๗๗ ของครัวเรือน มีเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ อยู่ ๑-๒ ชิ้น ในทำนองเดียวกันร้อยละ ๘๘ มีเครื่องกีฬาอยู่ในแต่ละครัวเรือน ๑-๓ ชิ้น

๙. ด้านภาษาและการสื่อสาร

๙.๑ ชาวบางกะจะร้อยละ ๕๐.๗๗ อ่านหนังสือพิมพ์ในระดับอ่านบ้างไม่อ่านบ้าง อ่านเป็นประจำมีถึงร้อยละ ๔๕.๓๘ โดยร้อยละ ๕๒.๓๑ อ่านเข้าใจทุกเรื่อง และร้อยละ ๔๔.๖๑ เข้าใจบ้างไม่เข้าใจบ้าง ส่วนการฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์ร้อยละ ๕๘.๔๖ ฟังและดูเป็นประจำ รายการวิทยุที่ชาวบางกะจะสนใจมากที่สุด ได้แก่ ข่าว ละครวิทยุ และเพลง คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๒๐, ๒๔.๐๐ และ ๒๐.๘๐ ตามลำดับ ส่วนรายการโทรทัศน์ที่ชาวบางกะจะสนใจดูมากที่สุด ได้แก่ ข่าวบันเทิง และสารคดี คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๔๐, ๒๘.๐๐ และ ๑๓.๖๐ ตามลำดับ

๕.๒ ชาวบางกะจะเห็นว่าภาษาที่ดีควรจะต้องสั้นได้ใจความเข้าใจง่าย และไม่มีศัพท์วิชาการหรือภาษาต่างประเทศมาก คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๔๑, ๔๒.๖๓ และ ๑๓.๑๘ ตามลำดับ ในทำนองเดียวกัน ชาวบางกะจะร้อยละ ๔๕.๐๘ เห็นว่าปัจจุบันภาษาของหนังสือราชการส่วนใหญ่อ่านเข้าใจง่าย สำหรับปัญหาการใช้ภาษาพบว่าชาวบางกะจะเพียงร้อยละ ๑๓.๒๗ มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้ภาษาในเรื่องที่เกี่ยวกับใช้ภาษาไม่เหมาะสมกับเวลาและสถานที่ มีการใช้ราชาศัพท์ไม่ถูกต้อง และมีการใช้คำฟุ่มเฟือย

๕.๓ ชาวบางกะจะเห็นว่าลักษณะของนักพูดที่ดีจะต้องใช้ภาษาพื้นบ้านง่าย ๆ พูดน้อยแต่ได้ใจความมาก และต้องพูดซ้ำ คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๘๐, ๑๒.๘๐ และ ๑๑.๒๐ ตามลำดับ

๕.๔ คำบางคำที่ใช้กันอยู่ในทุกหมู่บ้าน ในเขตความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกะจะที่แตกต่างไปจากคำในภาษาภาคกลางได้แก่ สูย (ผลักไปข้างหน้า) ก้อง (จีหลัง) เอาได้ (ดี พอใช้) ใ้อุ้น (ใส่เดือน) น้ำจิ้ม (พริกกับเกลือ) น้ำโต (น้ำมาก น้ำจืด) และใ้อีเหี้ย (พี่ชาย) เป็นต้น

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภาคีตรรก

๑. ความเป็นอยู่โดยทั่วไปของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตความรับผิดชอบขององค์การ

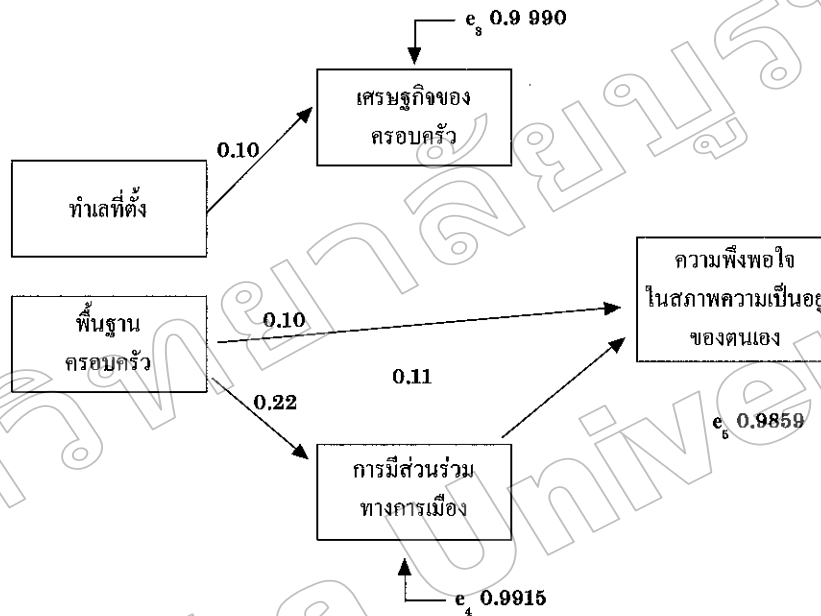
บริหารส่วนตำบลบางกะจะ โดยรวมอยู่ในระดับดี ร้อยละ ๗๓.๖๒ เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในรายด้านจะพบว่า ด้านทำเลที่ตั้ง เศรษฐกิจของครอบครัว พื้นฐานครอบครัว และการมีส่วนร่วมทางการเมือง (ความเป็นประชาธิปไตย) ของชาวบางกะจะอยู่ในระดับดีถึงดีมาก ยกเว้นเพียงด้านเดียว คือ ความพึงพอใจต่อสภาพความเป็นอยู่ในหมู่บ้านของชาวบางกะจะอยู่ในระดับต่ำหรือควรปรับปรุง

๒. กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ภายในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกะจะมีความพึงพอใจต่อสภาพความเป็นอยู่ของชาวบางกะจะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ และพบว่า กลุ่มอาชีพเกือบทุกกลุ่มมีความพึงพอใจในสภาพความเป็นอยู่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นกลุ่มอาชีพทำสวน/ทำไร่มีความพึงพอใจในสภาพความเป็นอยู่ในหมู่บ้านของตนเองสูงกว่ากลุ่มอาชีพรับจ้างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕

๓. ทำเลที่ตั้งหรือที่อยู่อาศัยและที่ทำกินมีผลทางตรงต่อการมีรายได้รายจ่ายและการมีชีวิตที่สะดวกสบายของชาวบางกะจะ (ในขณะที่ทั้งสองตัวแปรนี้ (ทำเลที่ตั้ง และเศรษฐกิจของครอบครัว) ไม่มีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองและความพึงพอใจในสภาพความเป็นอยู่ของชาวบางกะจะ) ในทำนองเดียวกันพบว่า ความพึงพอใจในสภาพความเป็นอยู่ของชาวบางกะจะขึ้นอยู่กับอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อม (โดยผ่านทางการเมือง

ส่วนร่วมทางการเมือง) จากพื้นฐานของ ร่วมทางการเมืองของชาวบางกะจะ ครอบครัวและอิทธิพลทางตรงจากการมีส่วนร่วม

แผนภูมิที่ 1 Overidentified Model แสดงความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างตัวแปรอิสระ
กับตัวแปรตามของตัวแปรคัดสรร (Selected Variabed) ที่ใช้ศึกษา

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ความเป็นอยู่ในภาพรวมโดยทั่วไปของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางกะจะ เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า

๑. สังคมชาวบางกะจะ มีความเป็นอยู่ในระดับดี เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

๒. เมื่อพิจารณาตามหลักเกณฑ์ ๕ ด้าน ซึ่งได้แก่

๒.๑ ทำเลที่ตั้งของบ้านเรือนหรือที่อยู่อาศัย รวมทั้งที่ทำกิน

๒.๒ พื้นฐานของครอบครัว (ระดับการศึกษาของสมาชิกในครอบครัว และอนามัยสาธารณสุข)

๒.๓ เศรษฐกิจของครอบครัว (รายได้และรายจ่าย รวมทั้งจำนวนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ)

๒.๔ การมีส่วนร่วมทางการเมือง

๒.๕ ความพึงพอใจในสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน

พบว่าส่วนใหญ่ค่าเฉลี่ยใน ๔ ด้านแรก คือ ทำเลที่ตั้งของบ้านเรือนหรือที่อยู่อาศัย

หรือที่ทำกิน พื้นฐานของครอบครัว (ระดับการศึกษาของสมาชิกในครอบครัว และอนามัยสาธารณสุข) เศรษฐกิจของครอบครัว (รายได้ รายจ่าย และจำนวนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ) และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของชาวบางกะจะอยู่ในระดับสูง ในทางตรงกันข้ามพบว่า ความพึงพอใจในสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนอยู่ในระดับต่ำ (ควรปรับปรุง)

๓. จากการสังเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่มีอยู่อาจเป็นไปได้ว่า พื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางกะจะเดิมเป็นทำเลที่เหมาะสมที่จะใช้เป็นที่ตั้งของจังหวัดจันทบุรี มีสถานที่สำคัญ ทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ รวมทั้งความหลากหลายในด้านกายภาพมากมาย ทำให้ชาวบางกะจะมีความเป็นอยู่อย่างสุขสบายตามควรแก่อัตภาพ ต่อมาได้มีการย้ายตัวจังหวัดไปตั้งที่ใหม่ (ที่ปัจจุบันนี้) ทำให้มีการเคลื่อนย้ายถิ่นผู้คน หรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ ออกจากเขตเดิม ทำให้พื้นที่บริเวณส่วนนี้ได้รับความสนใจน้อยลง

๔. อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยที่พบว่า ทำเลที่ตั้งหรือที่ทำกินหรือที่อยู่อาศัยของประชาชนมีผลทางตรงต่อการอยู่ดีกินดี (เศรษฐกิจ) ของชาวบางกะจะ นั้น แสดงให้เห็นว่า รายได้ รายจ่าย และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ชาวบางกะจะได้รับมากหรือน้อยจะขึ้นอยู่กับความเพียงพอของน้ำที่ใช้ในการบริโภคและอุปโภค รวมทั้งลักษณะของดินที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูก

๕. ในทำนองเดียวกัน เมื่อพิจารณารายได้โดยเฉลี่ยต่อปีของชาวบางกะจะ พบว่าชาวบางกะจะมีรายได้เฉลี่ยต่อครอบครัว ๑๒๓,๔๖๒ บาทต่อปี ซึ่งไม่สอดคล้องกับเป้าหมายที่เขียนไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ (อ้างจากสุทธนุศรีไสย์ และชัยสิทธิ์ เถลิงมีประเสริฐ, ๒๕๔๔) ที่เขียนไว้ดังนี้

“เพื่อให้ประเทศไทยได้นำเอาการเปลี่ยนแปลงในประชาคมโลกมาเป็นแรงผลักดันในการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับพื้นฐานทางวัฒนธรรม และตรงกับความต้องการของคนไทย โดยมีจุดมุ่งหมายให้เป็นสังคมไทยที่ปรารถนาดังนี้

ประเทศไทยจะก้าวไปสู่ความเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วภายในปี ๒๕๖๓ โดยเศรษฐกิจจะมีขนาดเป็นลำดับ ๘ ของโลก คนไทยมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวไม่ต่ำกว่า ๓๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี หรือประมาณ ๑๒,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ ซึ่งวัด ณ ระดับราคาปี ๒๕๖๖ และสัดส่วนคนยากจนจะลดลงต่ำกว่าร้อยละ ๕ ควบคู่ไปกับการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน ส่วนใหญ่คนไทยจะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อย ๑๒ ปี เศรษฐกิจจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสร้างสรรค์ มีระบบการค้าขายแบบเสรีที่มีประสิทธิภาพและเป็นธรรม ท้นโลก

ทางเทคโนโลยี ชีวิตความเป็นอยู่ของ
คนไทยในภูมิภาคและชนบทไม่แตกต่าง
ไปจากคนในเมืองหลวง ทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับการ
ดูแลรักษาและจัดการอย่างเหมาะสม
และมีประสิทธิภาพ มีระบบการเมือง
ที่เป็นประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์ โดย
มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มี
ภาคีราชการที่มีประสิทธิภาพ มีนักการ
เมืองและข้าราชการที่มีคุณธรรมและ
จริยธรรม มีความรู้ความสามารถสูง
ยึดผลประโยชน์ของประชาชน และ
ประเทศชาติเป็นหลัก”

๖. ในทำนองเดียวกันพบว่า ท่าทีที่
ทำมาหากินและเศรษฐกิจของครอบครัว ไม่มี
ผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความพึงพอใจ
ในความเป็นอยู่ของชาวบางกะจะ มีเพียง
องค์ประกอบสำคัญ ๒ ด้านคือ พื้นฐานของ
ครอบครัว (การศึกษาและอนามัยสาธารณสุข)
และการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีผลทาง
ตรงต่อความพึงพอใจในสภาพความเป็นอยู่
ของตนเอง (ในขณะที่เดียวกัน พื้นฐานของ
ครอบครัวก็มีผลทางอ้อมต่อความพึงพอใจใน
สภาพความเป็นอยู่ของชาวบางกะจะโดยผ่าน
กิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง) จากข้อ
ค้นพบดังกล่าวสรุปได้ว่า ความพึงพอใจต่อ
สภาพความเป็นอยู่ของชาวบางกะจะขึ้นอยู่กับ
ระดับการศึกษาและสุขภาพอนามัยของ
ประชาชน รวมทั้งการมีส่วนร่วมทางการเมือง

เมืองเป็นสำคัญ ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับ
การศึกษาของ วรณี แกมเกตุ (๒๕๔๗)
ที่พบว่า ระดับการศึกษาของชาวบ้านที่อาศัย
อยู่ในชนบทเป็นปัจจัยหลักหนึ่งที่ส่งผลต่อ
ความสามารถในการพึ่งพิงตนเองของครอบครัว
โดยพบว่า ครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัว
จบการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จะส่ง
ผลให้ครอบครัวนั้น ๆ มีความสามารถในการ
พึ่งพิงตนเองได้น้อย และจากการศึกษาของ
สุทธนู ศรีไสย์, จุฬาลักษณ์ พัฒนศักดิ์ภิญโญ,
สัมพันธ์ เตชะอธิก และไพรัช ตระการศิรินนท์
(๒๕๔๔) และสุทธนู ศรีไสย์, สุทธิพงศ์
หุกสุวรรณ และชาญวุฒ ไชยรัชชา
(๒๕๔๕) ในเรื่อง “การจัดอันดับองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการรางวัล
พระปกเกล้าประจำปี ๒๕๔๔ และประจำปี
๒๕๔๕ และการศึกษาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล
ระหว่างตัวแปรคัดสรรกับความเชื่อถือไว้
วางใจของประชาชนต่อองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น” โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ประเภทองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งสองปี
พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน
ตนเองมีผลทางตรงต่อความพึงพอใจของ
ประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การ
บริหารส่วนตำบล และความเชื่อถือไว้วางใจ
ของประชาชนต่อผู้บริหารองค์การบริหารส่วน
ตำบล ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับข้อค้นพบ
ของงานวิจัยในเรื่องนี้ที่ว่า การมีส่วนร่วม
ทางการเมืองของประชาชนมีผลต่อความพึง
พอใจในสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมือง ส่วนมากองค์กรของรัฐมักเป็นผู้จัดขึ้นเพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและร่วมกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการร่วมรับฟังร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมกิจกรรม ร่วมตรวจสอบองค์การ ฯลฯ ดังนั้น กิจกรรมทางการเมืองที่จัดขึ้นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดก็คือองค์การบริหารส่วนตำบล ในทำนองเดียวกัน การได้มาซึ่งผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะส่งผลต่อความอยู่ดีกินดีและความพึงพอใจในสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนชาวบางกะจะได้อีกเป็นอย่างดี จากประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมดังนี้

๑. ความเป็นอยู่ของประชาชนในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกะจะจะมีคุณภาพมากกว่าที่เป็นอยู่ ถ้าหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนร่วมมือกันอย่างจริงจัง พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยมีการวางเป้าหมายไว้อย่างชัดเจนว่า ในช่วง ๓-๕ ปีข้างหน้า คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวบางกะจะจะเป็นเช่นไร งบประมาณที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาแต่ละครั้งหรือแต่ละโครงการจะได้อาจมาจากที่ใด ชาวบางกะจะจะมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ เหล่านี้โดยวิธีใด ผลผลิตและผลลัพธ์ที่จะได้รับหลังจาก ๓-๕ ปีคิดว่าจะเป็นเช่นไร สิ่งเหล่านี้ควรที่จะต้อง

มีการศึกษาและวางแผนไว้อย่างครบถ้วนแผนที่ควรจะต้องทำให้ปรากฏเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ รวมทั้งเป็นแนวทางในการประเมินผลการปฏิบัติตามแผนนั้นได้แก่ แผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Plans) แผนปฏิบัติการ (Operational Plans) และแผนแก้ปัญหา (Problem Solving Plans) สำหรับการจัดทำแผนดังกล่าวจะต้องจัดทำอย่างรอบคอบ มีการรับฟังความคิดเห็นและความต้องการจากประชาชนผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนอย่างแท้จริง ผู้จัดทำแผนจะต้องมีความรู้ความสามารถ ไม่ใช่จัดทำแผนตามคำสั่งหรือตามกระแสทางการเมืองเมื่อนำแผนไปใช้ควรมีการประเมินแผนเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ

๒. ปัญหาและอุปสรรคสำคัญที่ค้นพบจากงานวิจัยเรื่องนี้ควรได้มีการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ได้แก่

๒.๑ เยาวชนรุ่นใหม่ส่วนใหญ่ไม่สนใจและไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนควรมีบทบาทในการส่งเสริมให้เยาวชนเหล่านี้ได้เข้าใจและเรียนรู้กระบวนการในการพัฒนาตนเอง ครอบครัวยุคใหม่ และท้องถิ่นของตนเอง โดยอาจจัดให้มีการร่วมกิจกรรมในท้องถิ่นให้มากที่สุด กระบวนการที่จัดขึ้นจะต้องให้เยาวชนทุกคนได้มีส่วนตั้งแต่เริ่มวางแผน ร่วมทำกิจกรรม และร่วมประเมินผลกิจกรรมที่ทุกคนได้มีส่วนร่วม กิจกรรมเหล่านี้ ได้แก่ กิจกรรมที่เสริมสร้างความผูกพัน สามัคคี และความ

ปรองดองกันภายในครอบครัว ระหว่างกลุ่มบุคคล และระหว่างชุมชน ฯลฯ เป็นต้น

๒.๒. การศึกษาภายในระบบควรต้องจัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับอาชีพและท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรจะต้องมีการสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรักในท้องถิ่นของตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ในทำนองเดียวกันควรต้องใช้ปราชญ์ชาวบ้าน รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ต่อการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาให้ครบวงจร ตั้งแต่ความต้องการของท้องถิ่นที่อยากจะเห็นลักษณะพึงประสงค์ของเยาวชนบางกะจะที่ควรจะเป็นหลักสูตรที่เหมาะสม กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายของการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนภายในเขตชุมชนบางกะจะ เครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างชุมชนบางกะจะกับภายนอกเขต และการวัดประเมินผลที่เป็นรูปธรรม สิ่งที่ควรดำเนินการในขั้นสุดท้ายของทุกปีควรมีการนำผลการประเมินของเยาวชนทั้งในและนอกระบบโรงเรียนมารายงานผลให้กับชุมชนได้รับทราบถึงความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ในภาพรวมของทุกระบบ พร้อมทั้งหาวิธีแก้ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในแต่ละปีของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและนอกเหนือจากการศึกษาอย่างเป็นระบบ สำหรับหน่วยงานที่ควรมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการรายงานผลดังกล่าว น่าจะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลบางกะจะ เพราะในอนาคต เมื่อมีการ

กระจายอำนาจลงไปสู่ท้องถิ่นเรียบร้อยแล้ว องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเหล่านั้นจะต้องมีส่วนรับผิดชอบงานด้านการศึกษาของเยาวชนทั้งในและนอกระบบอย่างเป็นทางการต่อไป

๒.๓ ปัญหาการเกษตรกรรม รัฐหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงกับการเกษตรควรมีการจัดหาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเพาะปลูก มีการจัดหาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำแหล่งต่าง ๆ ให้มีจำนวนมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรในทำนองเดียวกัน เพื่อให้มีอำนาจต่อรองในเรื่องราคาผลิตผลทางการเกษตรระหว่างผู้ขายกับผู้ซื้อ ควรมีการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรระดับตำบลเพื่อใช้เป็นสถานที่หรือหน่วยประสานงานในการรวบรวมผลิตผลทางการเกษตรเพื่อให้ขายในราคาเดียวกัน และเป็นการสร้างระบบการค้าที่ประกาศราคาไว้ล่วงหน้า และควรมีการสร้างโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรเพื่อให้เกิดเป็นมูลค่าเพิ่มของสินค้า โดยอาจให้นักวิชาการทางการเกษตรให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการถนอมอาหาร หรือให้มีการคิดค้นรูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ในการแปรรูปสินค้าทางการเกษตร และเพื่อความชัดเจนในเรื่องนี้หน่วยงานภาครัฐควรที่จะให้มีการศึกษาวิจัยกันอย่างกว้างขวางเพื่อนำข้อมูลมาใช้ประกอบการตัดสินใจดำเนินการตามสถานการณ์ที่เหมาะสมต่อไป

๒.๔ เนื่องจากในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางกะจะส่วนใหญ่มีโบราณสถานที่สำคัญมากมาย วัดพุทธศาสนาที่เก่า

แก่คือวัดโยธานิมิต ประเพณีที่สืบทอดกันมาช้านานและมีลัทธิความเชื่อที่ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมควรที่จะส่งเสริมให้โบราณสถานต่าง ๆ เหล่านั้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวของทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ หรือชาวต่างประเทศที่อยู่ใกล้เคียงกับจังหวัดจันทบุรี ได้มีโอกาสสัมผัสการหลวงพ่อใหญ่วัดโยธานิมิตเป็นประจำทุกปี หรืออาจจะมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบอื่น ๆ เช่น Home Stay ให้กับนักท่องเที่ยวได้มีโอกาสพักค้างแรมในบ้านของชาวบ้านเพื่อศึกษาวิถีชีวิตของชาวบางกะจะ นอกจากนี้ อาจจะเป็นการนำไปชมประเพณีทำบุญทุ่งอีกแนวทางหนึ่งก็ได้

๒.๕ การดูแลรักษาผู้เจ็บป่วยของประชาชนชาวบางกะจะ โดยทั่วไปจะพบว่าถ้ามีการเจ็บป่วยเกิดขึ้น ส่วนใหญ่ชาว

บางกะจะมักจะไปพบแพทย์ที่โรงพยาบาลประจำจังหวัด ทั้งนี้เป็นเพราะตำบลบางกะจะอยู่ห่างจากตัวจังหวัดจันทบุรีไม่ไกลนัก (ประมาณ ๕ กิโลเมตร) บทบาทของสถานีอนามัยตำบลควรที่จะเปลี่ยนไปในเชิงรุกบ้าง คือมีการออกไปเยี่ยมเยียนและให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องอนามัยและสาธารณสุขกับชาวบ้านมากยิ่งขึ้น ในทำนองเดียวกัน รัฐควรให้ความสำคัญกับแพทย์ทางเลือกหรือแพทย์แผนโบราณ ซึ่งเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมรวมทั้งภูมิปัญญาชาวบ้านที่ได้มีการสืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านานแล้ว นอกจากนี้ควรมีการวิจัยในเรื่องแพทย์ทางเลือกกันอย่างจริงจัง ควรมีการถ่ายทอดหรือพัฒนาองค์ความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านเพื่อให้มีหลักฐานเป็นมรดกตกทอดไปสู่ลูกหลานของชาวบางกะจะต่อไป

บรรณานุกรม

- วรรณิ แกมเกตุ. (๒๕๕๗, ๓๑ พฤษภาคม). ตัวบ่งชี้ความสามารถในการพึ่งตนเองของ
ครอบครัวและชุมชนชนบท. *จุฬาสัมพันธ์*, ๔๗(๒๑), ๕.
- สุทธนู ศรีไสย์, จุฬาลักษณ์ พัฒนศักดิ์ภิญโญ, สัมพันธ์ เตชะอธิก, และไพรัช ตระการศิริพันธ์.
(๒๕๕๔). การจัดอันดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการรางวัล
พระปกเกล้า ประจำปี ๒๕๕๔ “ความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและการมี
ส่วนร่วมของประชาชน” และความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างตัวแปรคัดสรรกับ
ความเชื่อถือไว้วางใจของประชาชนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ:
สถาบันพระปกเกล้า.
- สุทธนู ศรีไสย์ และชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ. (๒๕๕๔). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในช่วง
สองปีแรก ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐-
๒๕๕๔): ผลผลิต ผลลัพธ์ และสภาพปัญหา. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนานโยบาย
และการจัดการ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทธนู ศรีไสย์, สุทธิพงศ์ หกสุวรรณ, และชาญณวุฒ ไชยรักษา. (๒๕๕๕). การจัดอันดับ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการรางวัลพระปกเกล้า ประจำปี ๒๕๕๕
“ความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน” และการศึกษา
ภาพรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- Jackson, B.L. (1977). Identification and analysis of activities related to develop-
mental tasks of college students. *NASPA Journal*, 15(1), 145 - 147.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). Sample size for research activities. *Educa-
tional and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Berghe, V. D. (1973). General administration and organization. In *The International
Encyclopedia of Higher Education* (Vol. 7, p. 1798). New York: The Free Press.